

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plačila in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto

Ljubljana, četrtek 16. januarja 1936

Cena posamezni številki Din 1.50

Zaljiv pogled na Maribor

Na tem mestu smo morali že večkrat zavrniti in obsoditi način, kakor pišejo naši prestolniški listi o Sloveniji in njenem prebivalstvu. Senzacija željan reporter pride v Slovenijo, in čeprav pride v kraj, kjer se ves teden nič, pa prav nič ne dogodi, hoče povedati senzacijsko. Ker mu te življenje ne nudi, zato se zateče k svoji fantaziji in zato začne filozofirati in razlagati kraje in ljudi na način, ki je morda za njegove nepoučene bralce res senzacionalen, ki pa ima to težko napako, da je vseskozi izmišljen, neresničen in v absolutnem nasprotju z osnovno reportersko dolžnostjo, da poroča reporter le to, kar vidi, ne pa, kar se mu zdi, da je uganil. Tako smo tudi v torkovi »Politiki« brali pod debelim naslovom o Mariboru — metropoli tihotapev in pustolovcev.

Ne glede na to, da je ta naslov skrajno žaljiv za naš lep Maribor in da ga ni mogoče dovolj ostro zavrniti, moramo vendarle občudovati naivnost, ki jo tako neženirano razkazuje »Politiki« dopisnik s svojim člankom. Ker so v Mariboru prijeli nekaj tihotapev in pustolovcev, od katerih pa so nekateri bili tudi iz južnih krajev, kar bodi gospodu dopisniku posebej povedano, generalizira naivni reporter ter kar kratkoma žigosa ves Maribor kot mesto tihotapev in pustolovcev. Res bi radi videli, kako si predstavlja cenjeni gospod reporter obsejano mesto ob veliki mednarodni železniški progi. Kje pa naj primejo oblasti tihotapev, če ne v obmejnem mestu in kje naj najprej izsledijo pustolovce, če ne v uradu, kjer se pregledujejo vsi potni listi? V vsakem večjem obmejnem mestu bodo vedno aretirali tihotapev in pustolovce in to ni prav nobena njegova posebnost, temveč je to samo naravna posledica zemljepisne lege. Zato pa mora biti res že presneto senzacija lačen tisti, ki zaradi par običajnih primerov žigosa kar celo mesto kot metropolo tihotapev in pustolovcev. Ali bi se zaničljivo smejali oni veliki tihotapevi opojnih strupov, ki delujejo v velikem svetu, ko bi slišali, da je metropola te prepovedane trgovine — skromni Maribor!

To žaljivo poročanje o Mariboru pa je tem bolj obsodbe vredno, ker smo vendar v Jugoslaviji doživeli že velike tihotapske afere, ki pa se niso odkrile v Mariboru, temveč v Zagrebu in Beogradu. Kaj je tistih revnih 100 kil saharina, ki so jih zaplenili v Mariboru, proti celima 2 vagonoma, ki so jih zaplenili v Zagrebu. Niso pa tudi še pozabljene velike afere zaradi beograjske trošarine, ko so bila zaplenjena cela skladišča v tihotapljenega blaga. Pa je le enemu slovenskemu novinarju padla takrat v glavo nemarna misel, da bi pisal o Beogradu kot o mestu tihotapev in pustolovcev? Kaj da jejo morda mestu pečat elementi, ki se skrivajo v temi? Ali mar ne vemo vsi, da so pošteni elementi tako v Beogradu kot v Mariboru proti vsem tihotapev in pustolovcem in ti pošteni elementi dajejo na vse zadnje tudi pečat mestu!

Greh dopisnika »Politike« pa je še zlasti velik, ker je pisal na takšen žaljiv način o naši narodni trdnjavi, kar je in ostane Maribor.

Ob koncu svojega članka se je sicer spomnil, da mora tudi o tem nekaj napisati, toda vse je napisano tako površno, da se vidi, da se dopisnik niti ne zaveda, kako težki boj mora vzdržati naš nacionalni Maribor, da ohrani to mesto slovenstvu in Jugoslaviji. Mesto da zbira policijske podatke o tihotapcih in pustolovcih — a še teh bi mogel zbrati boljše — naj bi raje stopil k našim nacionalnim ljudem in jih vprašal za njih težave in njih boje.

Pa bi tudi doživel svojo senzacijo, namreč senzacijo, ko bi zvedel, kako brez pomoči osrednjih oblasti in kako z naporom vseh sil vendarle vzdržuje naš nacionalni Maribor svojo pozicijo. Zvedel bi, kako je bila težko oslabljena nacionalna fronta v

Mariboru z neprestanim premeščanjem uradov iz Maribora, zvedel bi, kako je naš gospodarski človek težko pritisnjen od nadmočne nemške konkurence in zvedel bi še marsikaj drugega, kar bi se dalo kar senzacionalno napisati!

Toda vsega tega ni poročeval »Politiki« videl, življenje in boji naše nacionalne trdnjave ga ne zanimajo, njega zanima v prvi vrsti le metropola tihotapev in pustolovcev. In vendar je imel poročevalec »Politiki« priliko, da se nekoliko zamisli nad našim nacionalnim Mariborom. Sam je napisal ugotovitev, da so mariborski Nemci materialno bolje situirani od Slovencev! Ali res ni čutil potrebe, da bi k tej konstataciji napravil komentar in se vprašal, ka-

ko da je to mogoče? Zakaj neki ni stopil k našim trgovcem in jih vprašal, kje so vzroki, da njih trgovine ne delajo tako, kakor bi morale? Zakaj ni stopil z istim vprašanjem pred naše obrtnike? In zakaj se ni vprašal, kako je to mogoče, da je v Mariboru okoli 2500 Slovencev brezposelnih, Nemcev pa nobeden?

Prestolniški list, ki ima tudi stremljenje, da je reprezentativni list Jugoslavije, potem tudi ne sme poročati na tako žaljiv način o naših mestih, najmanj pa o nacionalno tako eksponiranem mestu kakor je Maribor. Zato z vso odločnostjo odklanjamo žaljivi članek o Mariboru in z obžalovanjem znova konstatiramo, da se naš prestolniški tisk ne zaveda svojih dolžnosti.

V ljubezni do naroda in države pa pokojnik seveda ni poznal miroljubnosti in tu je bil samo eno — vedno zvesti patriot, ki nikdar ne pozabi na blagor svojega naroda in domovine. Zato je tudi posebno težko občutil izgubo Notranjske in Primorja, to tem bolj, ker je bila v Postojni njegova zibelka.

Posebno v svetovni vojni se je izkazal Miroslav Ambrožič kot vedno zvesti vojni tovariš, ki je skrbno čuval življenje svojih vojakov in tovarišev in jim pomagal, kjer in kolikor je le mogel. V zadnjem letu pred razsulo donavske monarhije je bil ujet in dočkal težko pričakovane ure svobode v ruskem ujetništvu.

Zlato srce je imel naš Mirko in ljudem v stiski je vedno rad in tudi izdatno pomagal. Vedno pa po načelu, da naj ne ve levica, kar daje desnica.

Po svojem povratku iz ujetništva je l. 1919. vstopil v renomirano veletrgovino Hrehorič kot družabnik ter tudi na tem mestu utrdil sloves odličnega slovenskega trgovca. Z vso vnemo se je tudi posvetil delu za napredek slovenskega trgovanja in njegovih stanovskih organizacij. Bil je dolgo vrsto let odbornik Zveze trgovskih združenj, že od l. 1921. pa član uprave Zdrženja trgovcev v Ljubljani ter mnogo let z najlepšim uspehom opravljal blagajniške posle ter dvignil premoženje te organizacije. Pa tudi v drugih stanovskih organizacijah je bil Miroslav Ambrožič znan kot dober delavec.

Poglavje za sebe pa je sokolsko delo pokojnika. Že v zgodnjih letih se je ves posvetil sokolstvu, postal v kratkem eden najboljših telovadcev ljubljanskega Sokola ter nastopil z velikim uspehom tudi kot tekmovalce l. 1911. v Ljubljani in leto kasneje v Pragi. Po vojni je z isto vnemo nadaljeval svoje delo v Sokolu ter še ponovno nastopil tudi kot tekmovalce.

L. 1927. se je preselil v Maribor ter tam ustanovil lastno trgovino. Težko je pogrešalo že takrat ljubljansko trgovanje Miroslava Ambrožiča, sedaj pa skupno z mariborskim žaluje ob njegovem toliko preranem grobu. Živo in s pietetom bo čuvalo slovensko trgovanje spomin na Miroslava Ambrožiča kot na enega najbolj zvestih, idealnih in zavednih svojih članov.

Večna slava spominu Miroslava Ambrožiča!

Seja lesnega odseka Zveze trgovskih združenj

bo v Ljubljani dne 18. januarja 1936 ob 10. uri dopoldne v Trgovskem domu.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika o situaciji lesne trgovine, nastale zaradi sankcij in o ukrepih Centralnega odbora.
2. Ustavitev lesnih obratov.
3. Zborovanje zastopnikov vsega lesnega gospodarstva v državi v Ljubljani.
4. Slučajnosti.

Zaradi važnosti dnevnega reda in posebno zaradi velikega zboru, ki bo predvidoma 26. t. m. v Ljubljani, naj se vsi člani uprave in delegati zanesljivo udeležijo te seje. Predsednik: Franjo Škrbec, s. r.

Tajnik: Igo Kaiser, s. r.

Lahkomiselni Beograd

Naiboli luksuzne automobile ima Beograd

Glasilu beograjskih gospodarskih krogov »Privredni Pregled« je objavil v svoji zadnji številki članek »Čudan veter«, ki ga v celoti ponatiskujemo. Ne sicer zaradi kakšne animoznosti proti Beogradu, temveč iz istih globljih razlogov, zaradi katerih je smatral tudi beograjski »Privredni Pregled« za potrebno, da objavi ta članek, ki se glasi:

»Noben drugo prestolniško mesto nima toliko luksuznih avtomobilov najnovejših modelov kot Beograd. To pade v oči vsakemu tujcu, ki sem pride.

Podoba bi bila, kakor da se je k nam vrnilo blagostanje, kakor da gre vse kar najbolje.

Vendar pa vemo, da naš narod še ni začel prepevati. Prej bi se moglo reči, da je začel živjeti.

Na eni strani besnost in luksuz, na drugi strani skrb in jeza.

Kdo plača te avtomobile, na čigav račun so prišli, čez katera ramena se bodo zlomili ti vozovi?

Ti luksuzni avtomobili so povsodi — so privatni in državni. Po vrsti same najboljše marko, sami najnovejši tipi, same najmoderneje linije.

Neki finančni minister pri nas je dejal baš v času, ko je izbruhnila današnja kriza te, po njegovem mnenju, silno ostroumne besede: »Samo dve možnosti sta: ali naj mesto vzdržuje vas ali pa vas mesto. Ker je kmetovalcev štirikrat več, je logično, da morajo oni vzdrževati mesto in meščane. Obratno bi bilo mnogo težje. Meni kot meščanskemu sinu ni težka odločitev.«

In tako je tudi bilo! Kdaj pa je bilo — samo vprašajmo se — sploh drugače? Edina razlika je samo v tem, da sedaj vse to bolj pada v oči.

Dejanski položaj je ta: mesto danes samo živetari na račun vasi, ki umira. Na račun vasi in mesta pa pije sedaj onih 10.000 gornjih meščanov, ki so ostali brezobzirni in usodno brezbržni.

Iz strahu, da ne izzovejo in okrepe profižidovskega gibanja, se zagrebški Židje po odredbi svojih starešin že leta izogibajo, da bi se kazali v luksuznih vozovih, v luksuznih oblačilih, njih žene pa da bi se bahale s svojim nakitom v javnih lokalih.

Samo tu (v Beogradu) se nihče za to ne meni in nihče niti glave ne obrne!

»Na hudo rano hudo zdravilo« — ta pregovor kakor da tu ne velja. Niti eno življenjsko vprašanje ogromne večine naroda se sploh ne rešuje, a kaj še, da bi se reševalo temeljito. Protisocialni veter, ki je začel pihati, veje vedno močnejše in čeprav nosi tako usodno grozno. Toda oni, ki bi mogli izgubiti, ne vidijo tega in ne čutijo tega.

Kdaj bodo že enkrat spoznali, da ta narod nima nič več, kar bi mogel še izgubiti? Če bo prepozno, naj sebi samim pripišejo posledice, ki jih morejo zadeti.

K tem besedam svojega spoštovanega beograjskega tovariša pa bi še dostavili naslednje:

V črno je zadel »Privredni Pregled«, ko ugotavlja to usodno brezskrbnost gornjih krogov za vse življenje v narodu. Ta brezskrbnost je oni poglavitni vzrok, da ostanejo prošnje in zahteve najširših slojev ko tudi delavnih gospodarskih krogov vedno in trdovratno neuslišane. Ob to fatalno lahkomiselnost se razbije vsak protest in vsaka pritožba in v tej usodni brezbržnosti je končni vzrok vsega našega trpljenja in gospodarskega zastajanja. Kaj briga te ljudi, če se delajo napake ali ne, njih briga le eno, da imajo najbolj luksuzni avtomobil, da se morejo ponašati kot bogataši, ki jim leži svet pred nogami. Tako je, kakor da bi razvajeni otroci nakrat obogatele jare gospode plivali v denarju! Vse jim je dovoljeno, ker poznajo samo en zakon — zakon najvišjega osebnega

ugodja. Do ljudi teh moralnih kakovosti seveda ne sežejo tožbe naroda, pa tudi težkih argumentov gospodarskih krogov nočejo slišati, ker ti argumenti samo motijo njih ugodje.

Ne naša politika, naša družba je bolna in zaradi te bolezni naše družbe tudi ne pride naprej naša politika. Več ko enkrat smo že to konstatirali in če sedaj isto konstatira tudi naš ugledni beograjski tovariš, je to pač dokaz, kako silno se je ta bolezen že razširila. Nismo veseli te konstatacije, toda greh bi bil, če bi se je ustrašili in če se ji ne bi upali pogledati v oči. A ne samo v oči pogledati, tudi boriti se je treba proti njej in nihče bolj ko gospodarski krogi so za ta boj poklicani.

Zaradi slepote v bahavosti življenja ljudi ne sme propadati naš narod in njegovo gospodarstvo. In zato treba tem bahačem brez vsake odgovornosti napovedati boj.

A še eno je treba poudariti. Ne samo vas, temveč ves narod in tudi vsa mesta v Jugoslaviji morajo delati kuluk, da si nekateri morejo nabaviti najbolj luksuzna vozila. V tem dejstvu so pojasnjena zato tudi vsa naša notranja nasprotja in tu je tudi ključ za rešitev naše notranje situacije.

Nikakor ni naš notranji problem tako zamotan, kakor mislijo nepoučeni tujci. Rešitev je prav za prav silno lahka in bodi izrečeno priznanje »Privrednemu Pregledu«, da je to rešitev pogumno povedal. Vsi gospodarski krogi Jugoslavije pa naj z iskrenim sodelovanjem in trdno voljo to rešitev omogočijo.

+ Miroslav Ambrožič

V vrste mlade generacije slovenskega trgovanja, ki je dobila svojo prvo strokovno podlago že v lastni stanovski organizaciji, je posegla neizprosna smrt ter ugrabila enega prvih ljudi te generacije, bivšega ljubljanskega veletrgovca z manufakturo in sedaj trgovca v Mariboru — Miroslava Ambrožiča.

Globoko je pretresla vest o smrti Miroslava Ambrožiča vse njegove številne prijatelje in znance širom vse Slovenije. Vedeli so sicer, da je njegovo zdravje zrahljano, toda niso si mogli misliti, da bi ga

mogla smrt zgrabiti tako zgodaj, v njegovih najlepših moških letih, ko jim je vendar bila vedno pred očmi njegova krepka in stasita postava, ki je govorila le o življenju. Zato je bila tudi vest o njegovi smrti tem težji udarec.

Kot Notranjca je dičila pokojnega Mirkota treznost in odkritosrčnost ter iskrena vdanost prijateljem, ki so ga zato tudi enako iskreno ljubili in spoštovali. Zlasti pa je bil cenjen zaradi svojega finega takta ter svoje miroljubnosti, kakršna je lastna vsem krepkim ljudem.

Finančni ministar o izdaji bonov

Ob priliki svojega bivanja v Zagrebu je prišel finančni ministar Letica tudi v stik s tamošnjimi gospodarskimi krogi ter je z njimi govoril tudi o emisiji blagajniških bonov v višini 500 milijonov dinarjev.

Finančni ministar je med drugim dejal, da se bodo ti boni razpisali koncem januarja ali v začetku februarja. Ne bodo pa se takoj razpisali za vseh 500 milijonov dinarjev, temveč se bodo razpisovali postopoma po potrebi države. Dosedanji odziv finančnih krogov daje upravičeno nado, da se bo razvijalo podpisovanje bonov gladko in da bo mogel naš denarni trg postopoma absorbirati teh bonov za nekaj stotin milijonov.

»Napačno je misliti,« je dejal nadalje finančni ministar Letica, kakor se govori med nestrokovnjaki in nepoučenimi ljudmi, da pomeni izdaja teh bonov neke vrste inflacijo. Nasprotno je ta operacija popolnoma protiinflacionistična. Z njo se obrača finančni ministar na svobodni denarni trg in na zasebno gospodarstvo, da svoje razpoložljive in slabo obrestovane gotovine nalože kratkoročno in proti boljšim obrestim v te bone. Z izdajo bankovcev naše Narodne banke nima in ne more imeti ta državno-blagajniška operacija absolutno nikake zveze. Od Narodne banke se ne zahteva niti pare. Potrebne zneske bodo dali naši denarni zavodi iz svoje razpoložljive gotovine. Pri podpisu bodo sodelovali naši gospodarski ljudje, zlasti pa se računa na sodelovanje našega rodoljubnega meščanstva. Zato se ne bo niti najmanj povečal obtok bankovcev, temveč se bo nasprotno sedaj gospodarstvu odtegnjeni kapital ponovno stavil v službo gospodarstva.

Niti kraljevska vlada v svoji deklaraciji niti jaz v svojem ekspezeju, ki sem ga dal ob priliki predložitve proračuna, nisva opustila prilike, da naglasimo, da ostanemo čvrsto na terenu stabilnosti našega dinarja. Takšna valutna politika se bo tudi vztrajno in dosledno izvajala v vseh aktih kraljevske vlade.

Zato so vse vesti o devalvaciji našega narodnega denarja, zlasti v zvezi z vprašanjem razdolžitve, popolnoma brez vsake podlage.

Upravičene pritožbe ljubljanskih telefonskih naročnikov

Te dni so doživeli številni ljubljanski telefonski naročniki to neprijetno presenečenje. Organi pošte so prišli na stanovanje, demontirali njih lepe nove telefonske aparate, mesto njih pa postavili neke stare in neokusne telefonske aparate. Ta izprememba aparatov je baje posledica otvoritve novih telefonskih central v Splitu in Sarajevu, kamor bodo šli v Ljubljani demontirani aparati.

Postopanje poštne uprave je za nas tako popolnoma nepojmljivo, kakor popolnoma razumemo ogorčenje ljubljanskih telefonskih naročnikov. Tudi za primer, da bi aparati, ki so jih dobili telefonski naročniki proti svoji volji in kljub svojemu protestu, tako dobro funkcionirali ko prejšnji, je vendarle postopanje poštne uprave najmanjše rečeno: netakno. S telefonskimi naročniki, ki nikakor ne plačujejo nizkih pristojbin, ki morajo poleg tega v Ljubljani prenašati vso težo zaradi premoštovitih izhodov nastale telefonske mizerije, se vendar ne postopa na tak način. Kako mora vendar biti telefonskemu naročniku pri srečju, kadar se mu čisto brez ovikov in na drastičen način pove, da aparat, ki mora biti za njega dovolj dober, ni zadosti dober za naroč-

nika v drugem kraju. Res ne vemo, kako bi se moglo tako naziranje spraviti v sklad z ustavno zajamčeno enakopravnostjo državljanov.

Končno pa je treba podčrtati tudi naslednje. Telefonski aparat je tudi del pohištva in upravičena je zahteva telefonskega naročnika, da bodi aparat tudi lepo in okus-

no izdelan. Za telefonskega naročnika je itak zadosti drag.

Mislimo pa, da je tudi ukrep poštne uprave nepotreben. Naš kliring z Nemčijo je tako visok, da more poštna uprava z mirno vestjo naročiti nje potrebne tel. aparate, zlasti še, ker se morejo smatrati ti kot zelo dobičkanosna investicija za poštno upravo.

Sicer pa bi že radi enkrat slišali, kdaj dobi ljubljanska telefonska centrala več izhodov, kajti njena prenatopenost je že tako velika, da bo kmalu telefoniranje ob največji obtežbi centrale le še teoretična možnost.

Upamo, da bo poštna uprava vrnila telefonskim naročnikom stare aparate!

„Ta-Ta“ trgovina grozi tudi Ljubljani in Mariboru

Kako namerava doječi družba „Ta-Ta“ dovoljenje

V zagrebških »Novostih« je bil objavljen pod naslovom »Ali je dovoljeno odpiranje trgovske hiše „Ta-Ta“ ta članek:

»Pred nekaj meseci smo javili, da se pri nas dela na ustanovitvi nove trgovske hiše »Ta-Ta«. Ta trgovska hiša (veleblagovnica) je hotela ustanoviti po vseh večjih mestih Jugoslavije svoje prodajalnice, v katerih bi prodajala konfekcijsko, galanterijsko, špecerijsko in tudi vse drugo blago. Toda ministrstvo za trgovino in uprava mesta Beograda sta prepovedala delo veleblagovnice »Ta-Ta«. Proti tej prepovedi se je veleblagovnica »Ta-Ta« pritožila na državni svet, ki je razveljavil sklepe uprave mesta Beograda in trgovinskega ministrstva.

Kakor izvemo iz zanesljivih virov, je sklenila družba »Ta-Ta«, da ponovno zaprosi za pravico odpiranja svojih obratovalnic, in sicer po novi metodi. Veleblagovnica »Ta-Ta« bo najprej zaprosila za obrtni list le za obratovanje trgovine ene vrste, na primer špecerijske. Kakor hitro bi to dovoljenje dobila, bi zaprosila za obrtni list še za drugo stroko in tako bi polagoma dobila pravico za prodajanje vseh vrst predmetov.

Ze prihodnji teden bi veleblagovnica »Ta-Ta« zaprosila v Zagrebu za dovoljenje, da odpre svojo trgovino. Popolnoma razumljivo je, da bi to rodilo silno nezadovoljstvo med zagrebškimi trgovci, ker ima Zagreb že tako veliko število trgovcev, da že ti komaj životarijo. Z odpiranjem trgovine »Ta-Ta« pa bi zopet izgubilo veliko število malih trgovcev vsako možnost eksistence.

Odpiranje veleblagovnice obsega »Ta-Ta« ni prepovedano de iure, temveč de facto, zato pa je tudi prišlo do tako nasprotnih si odločb.

Zagrebški trgovci in trgovci v drugih naših mestih z živim zanimanjem slede razvoju tega prizadevanja tvrdke »Ta-Ta«, ker gre tu v resnici za njih življenjske interese.

K tem izvajanjem zagrebškega dnevnika bi dostavili naslednje. Ni samo stvar zagrebških trgovcev, če bodo v Zagrebu dovoljene prodajalnice veleblagovnice »Ta-Ta«, temveč tudi vsega drugega trgovstva Jugoslavije, kajti jasno je, da bo ta velika tvrdka takoj odprla svoje prodajalnice tudi v Ljubljani, Mariboru in morda še v manjših mestih, kakor hitro bi dosegla dovoljenje v Zagrebu. Prav tako pa tudi ni nobenega dvoma, kakšne bi bile posledice, če bi nastale te trgovine v Ljubljani in Mariboru. Proti velikanski reklamni veletvrdki »Ta-Ta«, proti njenim trgovskim običajem ter njenemu velikemu kapitalu, bi bile vse naše manjše trgovine brez moči. Začelo bi se silno propadanje vseh manjših trgovin. Zelo redke trgovine bi bile, ki bi mogle po vseh drugih težavah vzdržati še novo konkurenco te veleblagovnice. Zato mora tudi slovensko trgovstvo nastopiti z vso odločnostjo v boj proti nameravam prodajalnicam trgovske hiše »Ta-Ta«. Prodajalnice te veleblagovnice se ne smejo dovoliti ne pod odkritim in ne pod prikritim ime-

nom. V polni meri se mora upoštevati sklep Centralnega predstavništva zvez trgovskih združenj, ki se glasi: »Centralno predstavništvo zahteva, da se pod nobenim pogojem in v nobeni obliki ne dovoli odpiranje velikih trgovskih hiš ali veleblagovnic, ker one rušijo individualne ter za narodno gospodarstvo neobhodno potrebne gospodarske edince.« Ta sklep Centralnega predstavništva se mora v celoti izvesti in umestno bi bilo, da bi združenja na svojih običajnih zborih sprejela tudi resolucijo, ki bi znova poudarila nujnost te zahteve Centralnega predstavništva.

Poleg tega pa se morajo trgovci tudi potruditi, da bodo ves tisk in

vsilisti, na katere imajo količak vpliva in ki jih podpirajo z naročnino in inserati, nastopili proti nameravam ustanovitvam prodajalnic veleblagovnice »Ta-Ta«. Tisk, ki te zahteve trgovcev ne bi podpiral, bi se odkrito izjavil proti trgovskim interesom. Pri tej priliki pa bi znova opozorili na važnost lastnega stanovskega tiska. Najboljša borba proti prodajalnicam veleblagovnic je še vedno delo za lasten stanovski tisk. Naj bi se tega zavedali vsi trgovci in ob novem letu napeli vse sile, da bo njih tisk močan, ugleden in v javnosti veljaven. Le tako bodo njih zahteve podprte v javnosti tako močno, da tudi ne bodo preslišane.

Zakaj je odstopil dr. Tomičić

Popolnoma presenetila je jugoslovansko gospodarsko javnost vest, da je odstopil šef Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Tomičić. Sicer se je že večkrat slišalo in tudi opazilo, da se z neke strani delajo zavodu stalno neprijetnosti, ker pa je kljub temu zavod deloval dobro, kolikor je namreč v danih razmerah to sploh bilo mogoče, je bila javnost prepričana, da se bo boj Zavoda proti njegovim tihim in skritim nasprotnikom končal zmagovito. Zato je tudi bila demisija dr. Tomičića za javnost presenečenje.

Zakaj je prišlo do te demisije, je dr. Tomičić sam povedal v svoji izjavi uredniku »Jug. Lloyd«. Njegova izjava ima pomen za vso gospodarsko javnost, ker znova dokazuje, kako morejo pri nas temne sile ovirati razvoj tudi najbolj potrebne institucije. Obenem pa je izjava nov donesek k razlogom, da naše gospodarstvo ne napreduje tako, kakor bi moglo in moralo. Iz izjave dr. Tomičića posnemamo:

Zaradi vedno večjih težkoč, ki jih je imela naša zunanja trgovina, je bil l. 1929. ustanovljen Zavod za pospeševanje zunanje trgovine. Za njegovega vodjo je bil imenovan dr. Tomičić in njemu se je posrečilo, da je organiziral zavod tako dobro, da je služil mnogim tujim državam za vzor. Med tem pa so težave za naš izvoz stalno rastle in zavod bi moral v vedno večji meri razviti svojo delavnost. Zato bi se morala tudi državna pomoč zavodu povečati, mesto tega pa so se vedno bolj pojavljale iz kompetentnega ljubosumja porojene intrige. Tako ni mogel zavod direktno občevati z našimi diplomatskimi in konzularnimi zastopstvi, kar pa je bil pogoj za dobro informiranje gospodarske javnosti. (Pripominjamo tu, da je zunanje ministrstvo začelo nakrat izdajati tudi svoj »Privredni Pregled«, ki je bil čisto nepotrebna konkurenca »Glasniku Zavoda«, kar je svoječasno tudi »Trgovski list« naglasil. Op. uredn.) Materialna sredstva so se zavodu stalno zmanjševala, radi česar je trpela njegova informativna služba. Iz vseh teh razlogov je letno poročilo Zavoda za l. 1934. naglasilo, da se morajo pri naših poslaništvih in konzulatih imenovati strokovno-

sposobni trgovinski atašeeji, da se morajo raznim odsekom v ministrstvih dodeliti posvetovalni odbori iz vrst gospodarskih ljudi, ki bi sodelovali pri sklepanju trgovinskih pogodb in da se mora reformirati tudi Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, ki ne sme biti samo birokratična ustanova. A končno je treba urediti tudi položaj uradnikov Zavoda. Ti predlogi niso bili sprejeti in brez vsega obotavljanja moremo dostaviti, da vsa gospodarska javnost obžaluje, če niso bili sprejeti. Dr. Tomičić pa je iz odklonitve svojih predlogov izvajal posledice ter odstopil. V slovo pa je še doživel osebne napade v beograjskih listih, ki pa so pod silo resnice morali kasneje priznati, da so bili ti napadi neosnovani.

Tako je izgubil Zavod za pospeševanje zunanje trgovine svojega ustanovitelja in šefa. Njegov odstop so vzeli gospodarski krogi le z obžalovanjem na znanje, to tem bolj, ker historiat odstopa dokazuje, kako se našim najboljšim ljudem ubija volja do dela. Tudi en razlog, da ne pridemo do gospodarskega zboljšanja.

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. krobri in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

Esperanto

D. Esperantsko društvo v Ljubljani naznanja, da bo sredi februarja otvorilo nov tečaj esperantskega jezika za začetnike; zato naproša vse, ki se za esperanto zanimajo, da se pismeno prijavijo na naslov:

D. Esperantsko društvo
Ljubljana, hotel »Metropol«.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 15. januarja objavlja: Uredbo o premostitvi sedeža občine Trebeljevo — Pravičnik za izvrševanje uredbe o kaptelih — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Politične vesti

Grški kralj Jurij II. je sprejel v avdienci voditelja venizelistične stranke bivšega ministra Sofulisa. Avstrijski kancelar Sušnik je izjavil, da njegovo potovanje v Prago ne pomeni, da bi se izpremenila avstrijska zunanja politika. Še naprej se bo Avstrija naslanjala na Italijo in Madjarsko. Odnosaji z Nemčijo pa se niso izpremenili, ker ni predložila Nemčija nikakih novih predlogov.

Titulescu je izjavil, da je zadnji namen Sušnikovega potovanja v Prago, da pridobi Malo antanto za obnovo habsburške monarhije. Toda Mala antanta svojega odklonilnega stališča proti tem namenom ne more izpremeniti.

Angleški vojni strokovnjak, ki je po nalogu gen. štaba Anglije bil dodeljen italijanskemu glavnemu stanu kot opazovalec, je izdal o položaju italijanske vojske v Etiopiji zelo pesimistično poročilo. Pravi, da so Italijani na vsej severni fronti potisnjeni v defenzivo in da je bilo skrajno italijansko desno krilo potisnjeno daleč nazaj. Zelo so škodovala italijanski vojski tudi trenja med rednimi oficirji in fašističnimi milicniki. Po mnenju tega angleškega vojaškega strokovnjaka nima italijanska vojska nobene možnosti več, da bi pričela z ofenzivo.

Podobno poročilo o silno težkem stanju italijanske vojske v Etiopiji je izdelal tudi nemški generalni štab, ki je celo mnenja, da je Italija vojno z Etiopijo že izgubila. To poročilo je bilo predloženo Hitlerju in to poročilo je tudi vzrok, da se Nemčija noče več pogajati z Italijo.

Angleško letalsko oporišče na otoku Cipru bo skoraj dograjeno. Posebno pomembno bo to oporišče v primeru, da bi italijanska letala hotela napasti Sueški prekop.

Na tigreskem bojišču se pričakuje v bližnjih dneh etiopska ofenziva. Makala je od etiopskih čet že obkoljena. Ker je Makala silno močno utrjena, zato tudi Etiopci nečajo napadati Makale frontalno, temveč hočejo prisiliti mesto, da se uada, ker ne bo imelo več zveze z zaledjem.

Italijani so zopet začeli z bombardiranjem etiopskih krajev. Me-stece Sokota so popolnoma razdejali. Obenem sipljeje letake s pozivi, da se naj Etiopci priključijo Italiji, ki jim prinaša »svobodo in pravico«. Res krasna svoboda, ki siplje stopenje pline!

General Graziani poroča, da se je njegova ofenziva uspešno pričela. S severne fronte pa poročajo o novih uspehih Etiopci.

15.000 italijanskih vojakov je znova odšlo skozi Sueški prekop v Afriko.

Sestanek velikega fašističnega sveta, ki bi moral biti 18. t. m., je odgođen na 1. februar, kar je tudi znak popuščanja italijanske bojevitosti.

Švedska bo uradno protestirala v Rimu proti bombardiranju švedske bolnišnice Rdečega križa. Njenemu protestu se bodo pridružile tudi Norveška, Finska in Nizozemska, ki so tudi poslale svoje oddelke Rdečega križa v Etiopijo.

Japonci so po navodilu iz Tokia zapustili londonsko pomorsko konferenco, ker niso hotele druge veslesle sprejeti prav vseh njihovih zahtev. Negotovo je še, če bo Japonska pustila na konferenci še svojega opazovalca. Konferenca pa se bo kljub odhodu Japonske še nadaljevala ter se bodo skušale dogovoriti Amerika, Anglija in Francija glede razdelitve skupne toneže. V zvezi z odhodom Japonske se tudi govori, da bi se ustanovil protijaponski pomorski blok, ki bi v primeru japonskega napada solidarno nastopil proti njej.

Potruje se vest, da bo v kratkem med Turčijo, Iranom, Irakom in Afganistanom podpisana pogodba o nenapadanju ter se bo s tem med imenovanimi državami ustanovila nekaka mala antanta Bliznjega vzhoda.

Sovjetski vojni proračun znaša 14 milijard rubljev ali 42 milijard frankov, to je toliko ko ves francoski državni proračun. Militarizem cvete torej tudi pod sovjeti.

V Dajren prihajajo neprestano vedno novi japonski transportni orožja in vojne materiala. Tudi vedno nove japonske čete prihajajo v pristanišče ter odhajajo potem naprej v Mandžurijo, da se bore proti razbojnikom, kakor se oficijalno pripoveduje. V diplomatskih krogih pa so mnenja, da pomenijo ti transporti, da hoče Japonska na snemlad začeti vojno s sovjetsko Rusijo.

Skupina dunajskih socialistnih demokratov, ki je po ponesrečeni vstaji marksistov na Dunaju pobegnila v Sovjetsko Rusijo, se je vrnila, ker ima dosti sovjetskega raja.

Denarstvo

Poštna hranilnica v decembru

Število vlagateljev pri Poštni hranilnici je v decembru naraslo za 3.106 na 360.432, vsota hranilnih vlog pa za 36,3 na 850,7 milijonov Din. Novih čekovnih računov je bilo otvorenih 71 in je njih število naraslo na 25.439. Promet po teh računih je znašal 5.719 milijonov, od česar je bilo 51,1% brezgotovinskega prometa. Vloge po tekočih računih so znašale koncem decembra 1935 1.189,39 milijona Din.

Gibanje hranilnih vlog pri Poštni hranilnici v l. 1935 kaže nenotno sliko. Dočim so v začetku leta vloge napredovale, so v septembru, oktobru in novembru nazadovale ter padle na 814,4 milijona, kakor so se v decembru znatno dvignile ter dosegle vsoto 851 milijonov Din. Od leta 1928. so rasle vloge (v milijonih Din) takole:

vloge	štev.	vlož. knjižic
1928	36	32.700
1931	334	177.250
1932	443	216.960
1933	561	264.500
1934	718	312.850
1935	851	360.430

Skupni čekovni promet je dosegel v l. 1935 vsoto 65.760 milijonov Din, za skoraj 2 in pol milijarde več ko v l. 1934. Od leta 1922. se je dvignil čekovni promet od 17,2 na 65,7 milijarde v l. 1935, čekovne vloge pa od 225 na 1189 milijonov Din.

Skupno so dosegle koncem leta 1935 hranilne in čekovne vloge pri Poštni hranilnici vsoto 2040 milijonov Din.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 8. januarja izkazuje te izpremembe (vse številke v milijonih Din):

Skupna zlata in kovinska podloga se je povečala za 2,2 na 1.466,5.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se povečale za 6,4 na 338,07.

Vsota kovanega denarja se je povečala za 11,3 na 341,2.

Razna aktiva so se dvignila za 3,85 na 468,3. Od drugih postavk na aktivni strani, bi še omenili znižanje vrednosti rezervnega fonda za 1,8 na 117,1.

Obtok bankovcev se je znižal za 59,2 na 4.896,7, zato pa so se povečale obveze na pokaz za 68,7 na 1.454,4. Obveze z rokom so narasle za 1,4 na 194,8.

Razna pasiva so se zmanjšala za 20,6.

Celotno kritje se je zmanjšalo na 29,95%, samo zlato pa na 27,45%.

Odlog plačil

je dovoljen Občinski hranilnici v Marenbergu za dobo 6 let od 23. novembra 1934 dalje. Obrestna mera za stare vloge je znižana na 2 odstotka.

Posvetovalni odbor vlagateljev pri Gradski štedionici v Osijeku je trgovinski minister ukinil.

Poljska vlada je sklenila, da ustavi transferna plačila v tujino, zlasti v Nemčijo in Madjarsko, ker je vsota zamrzlih poljskih terjatev v Nemčiji silno narasla. Samo za tranzitni prevoz po železnici skozi poljski koridor dolguje Nemčija Poljski okoli 50 milijonov zlotov.

Westminster banka je dosegla v l. 1935 1.524.880, l. 1934 pa samo 1,4 milijona funtov čistega dobička. Midland banka pa je v lanskem letu povečala svoj čist dobiček od 2.253.098 v l. 1934 na 2.292.217 funtov.

Statistika konkurzov in prisilnih poravn

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 31. decembra 1935 naslednjo statistiko (številke v

oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta):

1. Otvorjeni konkurzi: v Dravski banovini — (2), v Savski 1 (4), v Vrbaski — (—), v Primorski 1 (—), v Drinski — (1), v Zetski — (1), v Dunavski 1 (2), v Moravski 1 (—), v Vardarski — (6), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (4).

2. Razgllašene prisilne poravnave izven konkurza: v Dravski banovini 7 (5), v Savski 6 (4), v Vrbaski 1 (—), v Primorski 1 (1), v Drinski 2 (1), v Zetski — (—), v Dunavski 4 (1), v Moravski 1 (—), v Vardarski — (—), Beograd, Zemun, Pančevo — (3).

3. Končana konkurzna postopanja: v Dravski banovini — (4), v Savski 8 (7), v Vrbaski 1 (1), v Primorski 1 (3), v Drinski 4 (—), v Zetski 1 (1), v Dunavski 5 (6), v Moravski 3 (—), v Vardarski 1 (3), Beograd, Zemun, Pančevo 3 (2).

4. Petrijne prisilne poravnave: v Dravski banovini 3 (12), v Savski 3 (6), v Vrbaski 2 (1), v Primorski — (5), v Drinski 1 (1), v Zetski 1 (1), v Dunavski — (6), v Moravski — (—), v Vardarski — (1), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (2).

„Prednosti“ monopoliziranih tiskovin

Pod tem naslovom je objavil »Slovenec« članek prizadetega davkoplačevalca, ki je tako resničen in tako potreben, da se mu v celoti pridružujemo. Zato ga tudi ponatiskujemo in pričakujemo, da ga bo upoštevala ne le finančna direkcija, na katero je tudi naslovljen, temveč tudi finančno ministrstvo v Beogradu. Pa tudi našim poslancem in senatorjem toplo priporočamo, da nastopijo proti tem »prednostim« monopoliziranih tiskovin in da pripravijo, da bodo davkoplačevalci teh tiskovin že enkrat rešeni.

Članek v »Slovenec« se glasi: »Dne 15. t. m. poteče rok za vlaganje prijav za dopolnilno prenosno takso. Tako vsaj pravijo predpisi, ki predvidevajo sicer silno visoke kazni, če kdo tega roka ne bi upošteval. Sedaj pa pomislite! Že 14 dni hodim vsak dan na finančno direkcijo po tiskovine za to prijavo. Te tiskovine so in smejo biti samo monopolne. In teh tiskovin ni in ni. Z davkarje me pošiljajo po vseh ljubljanskih knjigarnah, kjer teh tiskovin seveda tudi nimajo, ker jih na finančni direkciji ne morejo dobiti. Kaj sedaj? Neobhodno potrebno je, da finančna direkcija vsaj rok podaljša, če že ne more pravočasno preskrbeti tiskovin.

To je en dokaz več, kakšne »prednosti« ima monopolizirane tiskovine. Isto se je kazalo in se kaže pri monopoliziranih šolskih zvezkih: kadar bi jih rad, takrat jih ni. Isti, prav isti, če ne še neznanako večji nered se nam obeta pri monopoliziranih šolskih knjižah, ako njih monopolizacija prodre, kar Bog ne daj.

Če državni monopol ne more pravočasno in redno dobavljati ti-

skovin, naj odda delo kakšnemu privatnemu podjetju. Gotovo bi se našel v Ljubljani nekdo, ki bi založil te tiskovine in jih tudi pravočasno preskrbel občinstvu, da ne bi bilo tega nepotrebnega beganja.

Imam pa ob tej priliki še eno zahtevo, o kateri govorim v imenu vseh slovenskih davkoplačevalcev. Sedaj so te tiskovine samo v srbohrvaščini, namreč v cirilici. Pri čas ogromna večina davkoplačevalcev teh tiskovin ne zna brati in jih ne razume. Ako plačuje Slovenija toliko davkov kakor relativno nobena druga pokrajina v državi, ima vsaj pravico, da dobi slovenske tiskovine, da posameznim davkoplačevalcem ne bi bilo treba letati od Pončija do Pilata po informacije, kaj se pravi to in kaj ono, kako se bere to in kako ono, ko je s prijavo za dopolnilno prenosno takso že tako dosti letanja! Isto velja za druge tiskovine, na primer za ubožna spričevala itd. Tudi slovenščina je državni jezik in vsaj in svojih tleh ima Slovenec v tej državi pravico, da za svoj denar dobi svoje tiskovine, ki bodo upoštevale in spoštovala njegov jezik.

Tudi to vprašanje bo treba enkrat končno veljavno rešiti, morda hkrati z monopolizacijo šolskih knjig, ki predstavlja tudi nezalisan napad na pravice slovensčine!

Pustite, naj pride zasebna iniciativa ki visoke davke plačuje, pri teh stvarih do besede. Potem bo nastopil spet red, kvaliteta izdelkov in njih cena bo drugačna, bo tudi splošno zadovoljstvo in zaupanje vse drugačno, kakor je danes! Monopol — pa najsi bo kakršenkoli — nam je v pogubo. Prizadeti.«

Konferenca zaradi novega trgovinskega zakona

Dne 10. t. m. je bila v Zagrebu konferenca vseh obveznih in neobveznih zagrebških gospodarskih organizacij zaradi novega trgovinskega zakona. Glavno poročilo na konferenci je podal tajnik dr. Lunček. Poročal je o delu zbornice v vsej državi glede novega osnutka trgovinskega zakona. V svojem poročilu je zlasti naglasil delo treh konferenc zbornice o tem vprašanju ter o številnih predlogih in pripombah, ki so jih o zakonskem osnutku sprejele konference zbornice. Zlasti intenzivno je delal na teh predlogih gen. tajnik ljubljanske zbornice Ivan Mohorič. Po njegovem poročilu se je razvila živahna debata, v kateri so se sodelovali: gen. tajnik zagrebške zbornice dr. Cuvaj, dr. Filipančič, dr. Mogan, Vidović in Mautner.

Konferenca je sklenila, da trg.-industrijski zbor, v Zagrebu skleni doseči pri odločilnih čimteljih, da se sprejem I. in II. dela trgovinskega zakona odloži, ker se je ugotovilo, da se gospodarske organizacije z vsemi določbami zakonskega osnutka ne bi mogle strinjati. Na sestanku, ki bo dne 13. t. m. v Zagrebu, bo zagrebška zbornica podrobno razložila svoje stališče ter poskrbela, da se ji pridružijo tudi vse ostale zbornice.

Kolonije se Italiji ne izplačajo

V »Rassegna Coloniale« piše italijanski general Bolatti o žrtvah Italije za svoje kolonije v Libiji, Eritreji in Somaliji. Pri osvajanju teh kolonij je padlo 700 italijanskih oficirjev in 10.000 vojakov ter 15.000 črnih domačinskih vojakov. Temu številu pa je treba dodati še skoraj dvakrat tako veliko število ranjenčev. Nado nadaljuje general Bolatti:

»V 40 letih je prešlo kri za veličino Italije najmanj 75.000 ljudi. Skupno pa se je naselilo v kolonijah samo 3000 Italijanov, da pride na 26.000 mrtvih vojakov le 3000 kolonistov, torej na vsakega živlega kolonista štirje mrtvi Italijani in pet mrtvih domačinov. V vojne svrhe je vložila Italija v te tri kolonije 12 milijard lir, za druge namene pa še 10 milijard lir, torej skupno mnogo nad 20 milijard lir. To se pravi da je od 3000 kolonistov veljal Italijo vsak 7 milijonov lir. Iz tega se vidi, da so kolonialni pohodi zelo dragi. Ker pa je Etiopija zelo bogata, verujejo Italijani, da bi mogla plačati tudi vse prejšnje stroške Italije za njene kolonije — Če bi Italija zmagala, bi se to najbrže tudi res zgodilo, če seveda med tem ne bi račun tako narastel, da ga sploh ne bi bilo mogoče plačati.

Predavanje dr. E. Štreta

V torek zvečer je predaval v Ljubljanskem klubu predsednik Jugoslav.-češkoslovaške lige doktor Egon Šteta o naših gospodarskih odnosih s Češkoslovaško in o potih, ki vodijo h poglabitvi teh odnosov. Predavanje je bilo odlično obiskano in ga je otvoril predsednik Ljubljanskega kluba dr. Fr. Windischer, ki je uvodoma s toplimi besedami pozdravil vse navzoče goste, zlasti konzula Češkoslovaške in Francije ter načelnika gen. štaba polkovnika Kilerja ter številne člane J.-Č. lge, nato pa predstavil predavatelja.

V malo manj ko dvehurnem govoru je nato dr. Egon Šteta na podlagi obširnega in skrbno pregledanega materiala analiziral naše gospodarske odnose s drugimi državami ter s Češkoslovaško, opisal ves razvoj teh odnosov ter poudaril njih zboljšanje v lanskem letu. Njegovo predavanje bomo objavili v celoti in zato se le danes omejujemo na te besede. Odveč je poudariti, da je žel dr. Šteta za svoje predavanje splošno in glasno odobravanje.

Po predavanju je spregovoril še nekaj zaključnih besed dr. Windischer. Zaradi pozne ure je svoja izvajanja omejil le na najnujnejše ter navedel le nekaj najbolj markantnih značilnosti za naše odnose s tujino. Nekatero teh njegovih ugotovitev so tako globoke in tako pomembne, da bi storili težko napako, če jih ne bi na tem mestu vsaj na kratko omenili. Če se morajo včasih konstatirati napake, ki jih delamo, se ne sme pozabiti, v kako težkem položaju se je ustvarjala organizacija naše

države. Skoraj vse je bilo treba na novo postaviti in iz sedmih upravnih sistemov napraviti nov. Nismo bili tako srečni, kar pa bo di povedano brez zavisti in zloča, kakor Čehoslovaki, ki so imeli takoj ob nastanku države sijajno kvalificiran in intakten upravni aparat.

Ni nevarnosti, da bi morali omejevati svojo agrarno proizvodnjo. Prebivalstvo narašča in napreduje industrializacija zemlje, naše geslo pri kmetijstvu pa je še vedno, kakor Bog da. Umetnih gnojil ne uporablja naš kmet in zato je tudi proizvodnja relativno majhna. Industrializacija napreduje uspešno in celo v tekstilni stroki bo kmalu dosežen tako velik razvoj, da naša tekstilna industrija ne bo potrebovala več zaščitne carine, temveč da bo mogla sama prodirati v tujino.

Ko so v Zenevi govorili našim delegatom zastopniki onih držav, ki najbolj vneto goje samopreskrbo, zakaj hočemo industrializirati svojo deželo, zakaj nočemo ostati le agrarna dežela, tedaj je zaklical dr. Topalović tem zastopnikom veliko besedo, zaradi katere mu bodo odpuščeno vse drugo. Dejal je: Nočemo biti več samo kmetje! In v tem je tudi povedano vse, ker nikdar ni bil bogat narod, ki je bil samo kmet in nikdar ni le kmetiški narod dvignil svoje kulture. Dovolj dolgo smo bili samo narod kmetov, sedaj hočemo naprej in kvišku!

Z glasnim odobravanjem so bile sprejete te programatične besede dr. Windischerja in z njimi je bilo predavanje tudi zaključeno.

Davčna vorašanja

Kaj smatrajo davčne oblasti za umetniško pohištvo

Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal tolmačenje, kdaj in v katerih primerih se plača pri obrtniški predelavi lesa 2 odstotni dodatni skupni davek. Po tem tolmačenju se plača ta dodatek samo tedaj, kadar gre za umetniško pohištvo. Kot umetniško pohištvo pa se smatra po tem tolmačenju pohištvo, ki je izdelano tudi s kiparskim delom, ki ima rezbarske okraske, arabeske, cvetice in plove, figure, polvence in podobne plastične in rezbarske okraske, nadalje pohištvo, ki je okrašeno z umetniškimi deli kakor z gladko ali gravirano kovino, kamni ali bisernimi maticami in podobno, pohištvo z intarzijami, ki imajo figure ali druge črteže, napolnjene z izsekanim lesnim furnirjem, z lesom razne barve ali lesene mozaike, ki so nastali z zlepljenjem lesnih plošč ali paličic raznih vrst lesa.

Odmera rentnine za l. 1936.

Po § 46. zakona o proračunskih dvanajstihah z dne 29. julija 1935 je dana možnost, da se na terjatve, na katere ni mogoče izterjati odpadajočih obresti, odmera rentnine odgodi do izterjanja obresti pod pogojem, da se dokaže plačilna nezmožnost dolžnika ali da je po veljavnih zakonih izterjava nemogoča. Za odgoditev odmere rentnine pa zahteva zakon, da se take terjatve davčnemu oblastvu predložijo redno prijavijo. Temu zakonitemu določilu morejo davčni zavezanci ustreči s tem, da jih vzamejo v letošnje redno prijavo za odmero rentnine in v nji izkažejo, zakaj smatrajo, da od izkazanih terjatev ne bodo prejeli obresti. Doprinesiti pa morajo tudi dokaze za svojo navedbo. Kaj se smatra za dokaz, zakon ne navaja. Vstred tega pridejo v poštev dokazila po obtem upravnem postopku (verjetnost, dokaz s izkaznimi, dokaz s pričami itd.). Kdor bi to prijavo opustil in ne bi de-

taljno izkazal tudi terjatev, za katere ni dobil, odnosno ne bo dobil obresti, in sočasno ne dokaže neizterljivosti obresti, ne bo deležen navedene ugodnosti.

Dobave - licitacije

Strojni oddelek dir. drž. železnice v Ljubljani sprejema do dne 21. januarja ponudbe za dobavo 1500 doz čistila sidol.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do dne 21. januarja ponudbe za dobavo 10.000 kg ovsa.

Direkcija drž. železnice v Subotici sprejema do dne 25. januarja ponudbe za dobavo jekla, železne, bakrene in medeninate pločevine in bakrene žice.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do dne 22. januarja ponudbe za dobavo 300 m³ jamskega lesa, 200 m azbestne vrvi, vrtalnega orodja in ključev, 700 termalnih opek, 1 akumulatorske baterije, 500 kg natrijevega luga, in 4 trofaznih asihronih motorjev; do dne 29. januarja pa za dobavo 5 avtomatičnih oljnih sklepov in Dräger-Kali patron.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do dne 23. januarja ponudbe za dobavo 1000 kg solne kisline, 2000 kg karbida in 5000 kom. lopat.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do dne 27. januarja ponudbe za dobavo 50 m platna za obleke, 200 kg vazelina; do dne 28. januarja za dobavo brodskega kabela, žice, spojk, bergmanovih cevi itd., raznega strojnega olja in vazelina in do dne 30. januarja za dobavo pocinkane pločevine.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Licitacije:

Pri ekonomskem odčenju gen. direkcije drž. železnice v Beogradu bo dne 25. januarja ofertna licitacija za dobavo 180.000 kg nafte, 10 kg finega vazelina, 6 kg parafinskega olja in 1 kg olja za mazanje ur.

Pri Upravi barutane kr. Jugoslavije v Kamniku bo dne 24. januarja ofertna licitacija za nabavo 100.000 kg kalijevega solitra in 1500 kg lesenih kroglic (lignum sanctum).

V pisarni štaba Primorskega žandarmerijskega polka v Slnitu se proda dne 26. januarja z ofertno licitacijo večja množina volnenih, bombažnih, platnenih, kožnih, železnih in jeklenih odpadkov.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Zunanja trgovina

Izvoz jabolk v Nemčijo

Kakor smo že na kratko poročali, je dobil Prizad od Nemčije naknadni kontingent za uvoz 36.000 stotov jabolk v razsutem stanju, ki se morajo uvoziti skozi obmejne postaje Bodenbach, Lindau-Reutin, Passau, Oderberg in Saizburg. Prizad priporoča izvoznikom, da izkoristijo ta kontingent in da prodajo jabolka nemškimi trgovci, ki imajo potrebna devizna dovoljenja. Za izvoz je potrebno pisмено dovoljenje Prizada. Ta bo dal Prizad izvoznikom po osrednji zadržanih in izvoznikih organizacijah. Izvozniki morajo zaprositi za ta dovoljenja šele ob odpremi blaga, izkoristiti pa jih takoj po prejemu. Neizkoriščena dovoljenja je treba takoj vrniti. Uvoznice se glase na 5 raznih carinarnic. V uvoznicah treba prečrtati vse štiri carinarnice, skozi katere ne bo poslano blago, da ostane uvoznica naslovljena samo na carinarnico, skozi katero bodo jabolka poslana. Uvozno dovoljenje se mora priložiti originalnemu tovarnemu listu. Duplikat dovoljenja pa se mora poslati Prizadu. Vsaka pošiljka mora imeti brezpogojno jugoslovansko fitopatološko potrdilo, da izhajajo jabolka iz kraja, v katerem ni uši San José in da so natovorjena jabolka zdrava. Ta naknadni kontingent ne uživa nobene izvozne premije.

Češkoslovaška vlada je odobrila uvoz 600 vagonov koruze iz držav Male antante.

Mednarodna komisija pri poljedelskem zavodu v Rimu je poslala vsem vladam načrt o enotnem znanovanju sadja, ki je namenjeno za izvoz.

Švica je povišala uvozne pristojbine za drva (iglasto drevje) od

0'05 na 0'10 šv. fr. za gradbeni les pa od 0'10 na 0'40 šv. fr. za 100 kg. Ker je Madjarska zaradi neizvajanja sankcij izgubila v znatni meri angleški trg, je odpotoval madjarski trgovinski minister Winkler v Berlin, da najde v Nemčiji nadomestilo za izgubljeni angleški trg.

Angleška tvornica Wickers je dosegla lani še enkrat tako velik

čisti dobiček ko v prejšnjih letih. Ves njen lanski čisti dobiček znaša skoraj eno milijardo Din.

Ker se v Angliji boje, da izbruhne rudarska stavka, so začele vse tvornice na debelo nakupovati premog.

Svetovne zaloge gumija so se lani zmanjšale od 715.015 na 702.998 ton.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:
30 — Sfax (Tunis): ponuja se zastopnik za pohištvo iz vpogojnega lesa.

Deželni pridelki:
31 — San Jose (Kostarika, Srednja Amerika): moka;
32 — Gradec: oljčno olje;
33 — Gdansk: konoplja in tulje;
34 — Dresden: seno, slama, suhi repni rezanci, otrobi, koruza, oljnat pogač;.
35 — Praga: morska čebula, bolhač, kovorjevo, mandlovo, ricinusovo olje ter olje iz breskvinih košči.

Proizvodi sadjarstva:
36 — San Jose: vino, žganje;
37 — Danska: dalmatinsko vino;
38 — Praga: luščine in sok pomaranč ter limon.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:
39 — Solun: kožni odpadki za izdelovanje lepil;
40 — Köln-Bayenthal: rogovi, njih vrhni deli;
41 — San Jose: ribje konzerve;
42 — Gradec: gnjat;
43 — Praga: morske gobe;
44 — Dunaj: pijavke;
45 — Dunaj: sirovo maslo;
46 — Poljska: morske školjke.

Rudarski proizvodi:
47 — Berlin: antimon;
48 — San Jose (Kostarika): cement, železo;

49 — Nottingham: dalmatinski mavec;
50 — Praga: kamen za poliranje (plovec).

Industrijski izdelki:
51 — San Jose: kavstična soda, umetna gnojila, dinamit, papir, keramični proizvodi, steklo, tekstilni izdelki;
52 — Chicago: prtiči (servijete) iz papirja po šest v količini 10.000 zabojev;
53 — Praga: les za barvanje.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način embalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Naši kliringi

Po izkazu Narodne banke z dne 9. t. m. je bilo stanje naših kliringov naslednje:

Naš aktivni saldo z Nemčijo se je zmanjšal od 392,4 na 390 milijonov Din.

Italijanski kliring je ostal s 181

milijoni naših terjatev skoraj neizpremenjen.

Naš saldo v bolgarskem kliringu je narasel za 0.1 na 0.28 milijona Din. Na izplačilo je treba čakati 24 dni.

V turškem kliringu so narastle naše terjatve na 350.000 fr. frankov in je treba na izplačila čakati 41 dni.

Naš pasivni saldo proti Rumuniji se je dvignil od 9.7 na 12 milijonov Din.

Doma in po svetu

Minister dr. Kožul demantira vest »Politike«, kakor da bi na shodu dolžnikov v Subotici dejal, da bi mogla pomagati dolžnikom samo devalvacija dinarja.

Škof dr. Rožman se je po več ko trimesečnem bivanju med našimi izseljenci v Ameriki vrnil v Ljubljano. Že na Jesenicah so mu priredili njegovi prijatelji in verniki zelo lep sprejem. Z uspehom svojega potovanja po slovenskih ameriških naselbinah je škof dr. Rožman zelo zadovoljen.

Pri volitvah zborničnih svetnikov v zbornico v Dubrovniku bo postavljenih več list, pri volitvah v splitsko zbornico pa le dve listi. Zakonski načrt o elektrifikaciji je bil predložen resornim ministrom v izjavo.

Bolgarska lista »Utro« in »Mir« sta zopet dovoljena v naši državi. 24 občin Primorske banovine dolguje občinskim zdravnikom na honorarjih nič manj ko 1.2 milijona Din, kakor je bilo ugotovljeno na seji združenja občinskih zdravnikov.

Po uradni statistiki je bilo do konca leta izdanih v vsej Dravski banovini 114.000 kolesarskih številk, za 12.500 več ko l. 1933.

Neka lovška družba iz Nemčije je naročila pri lovskem društvu v Stari Kaniži 600 živih divjih zajcev.

Grški prosvetni minister je odstopil, ker se ne strinja z vseučiliškim zakonom, ki ga je izdala vlada.

Generala Nobila je zopet povabil Mussolini v Italijo, kjer naj bi prevzel visoko mesto v poveljstvu italijanske aviacije.

Etiopska vlada je odločno protestirala proti italijanskim vestem, kakor da bi Etiopci zlorabljali znake Rdečega križa za napade na Italijane.

Angleški listi vzdržujejo svojo vest, da je polno italijanskih vojakov iz Južne Tirolske pobegnilo v Avstrijo in Švico. Posebni poročevalci lista »Evening Standard«, ki je nalašč zaradi teh vesti prišel na Tirolsko, piše v svojem listu, da je dosedaj prebegnulo v Avstrijo in Švico že 10.000 italijanskih vojakov. Nekateri so prišli v Avstrijo v polni bojni opremi in avstrijska vlada je v silni zadregi, kaj naj naredi s strojnimi in drugim orožjem, ki so ga prinesli ti vojaški begunci.

Ob priliki obletnice priključitve Posaarja k Nemčiji so priredili Nemci velike svečanosti. Pri tej priliki je bilo tudi prekrščeno mesto Saarlouis v Saarlautern.

Zastopniki Kruppovih zavodov se pogajajo s skandinavsko družbo »Elektro Stahl« v Larvicku zaradi zgraditve velike železne livarne v Norveški. Nova livarna naj bi bila največja livarna v Evropi.

Število brezposelnih v Holandiji je v decembru prvič prekoracilo število 400.000.

Število brezposelnih v U. S. A. se je od junija do novembra znižalo od 10.020.000 na 9.177.000, to je za 4 milijone manj brezposelnih, kakor jih je bilo v marcu 1933, ko je dosegla brezposelnost s 13 milijoni 300.000 brezposelnih največjo višino.

Zaradi prometnih nesreč je bilo lani v Angliji ubitih 6521 oseb, to je povprečno 18 na dan. Ranjenih pa je bilo nad dve sto tisoč oseb.

Veliko ameriško letalo, ki oskrbuje promet na progi New York—Los Angeles, je padlo v morje blizu mesta Godwin. Vseh 15 potnikov je bilo ubitih.

Društvom in organizacijam

Uprava Ljubljanskega velesesema vabi vsa naša društva, stanovske, kulturne, sportne in gospodarske organizacije, da svoja zborovanja, ankete, izlete in prireditve postavijo v dobo, ko bomo imeli letošnji spomladanski velesesem, to je med 30. majem in 11. junijem. Obvestila o dnevih posameznih prireditev naj se pošljejo uradu Velesesema v Ljubljani.

Tržna poročila

Ljubljanski trg

Na ljubljanski trg z dne 15. januarja je bilo prignanih (v oklepajih število prodanih glav živine): 71 (38) volov, 51 (23) krav, 23 (15) telet, 25 (20) prešičkov za rejo in 74 (10) konj. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene. Plačevali so se: voli I. vrste po 3:50 do 4, II. vrste po 2:75 do 3:50, III. vrste po 2— do 2:75, debele krave po 2— do 3:50, klobasarice po 1:50 do 2—, teleta po 4:50 do 5:50, za kg žive teže. Pujski stari po 6 do 12 tednov so se prodajali po 85 do 150 Din za žival, konji so bili po 500 do 4000 Din za grlo po kakovosti.

Vinski trg

Sele v zadnjem času se je kupčija z vinom na Dolenjskem nekoliko popravila, to pa predvsem zaradi izredno nizke cene vina. Nekateri vinogradarji dobe za svoje vino komaj 3 Din za liter. Skupno je bilo prodano iz vidnega in krškega vinogorja okoliša približno 9000 hektolitrov, kar za tako velika okoliša ni dosti. Zato je še vedno mnogo vina na prodaj. Vinogradarji upajo, da bo spomladi večje povpraševanje za krška in bizeljska vina.

Radio Ljubljana

Petek, dne 17. jan. 11.00: Ob 60-letnici rojstva Dragotina Ketteja (dr. Rudolf Kolarič) — 12.00: Plošče — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Cas, objava sporeda — 13.15: Zvoki z Balkana (plošče) — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj — 18.00: O ženskih zavetiščih in domovih (ga. Alojzija Štebi-Pleško) — 18.20: Nekaj podoknic na ploščah — 18.40: Mezda v narodnem gospodarstvu (dr. Branko Alujevič) — 19.00: Cas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Lesna arhitektura v Savski banovini (Ivo Franc) — iz Beograda — 20.00: Prenos iz Zagreba — 21.00: Internacionalni prenos iz Berlina — 22.00: Cas, vremenska napoved, poročila — 22.15: Operetni napeli: Sodelujejo: gđc. Ivica Cankarjeva, Svetozar Banovec in radijski orkester.

Sobota, dne 18. jan. 12.00: Plošče — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Cas, objava sporeda — 13.15: Plošče — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj — 18.00: Za delopust (radijski orkester) — 18.40: Pereač zunanje politična vprašanja (dr. Alojzij Kuhar) — 19.00: Cas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Nac. ura: Naši ljudje v Ameriki II. (Milan Marjanovič) — 20.00: Zima, zima bela! Pester večer s šalami, petjem in godbo. Sestavlil Ivo Zor — 22.00: Cas, vremenska napoved, poročila, objava sporeda — 22.15: Radijski jazz.

Preminul je naš dobri brat, stric in svak, gospod

MIROSLAV AMBROŽIČ

trgovec

Pogreb se bo vršil v četrtek dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne izpred mrtvašnice v Mariboru, Pobrežko pokopališče.

Maribor - Postojna, dne 14. januarja 1936.

Rodbini: Ambrožič in Paternost.

Združenje trgovcev v Ljubljani javlja žalostno vest, da je umrl njegov bivši dolgoletni član uprave in blagajnik, gospod

MIROSLAV AMBROŽIČ

trgovec

Pogreb pokojnika bo v četrtek dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne izpred mrtvašnice v Mariboru, Pobrežko pokopališče.

Zasluznega delavca za napredek slovenske trgovine in slovenskega trgovstva bomo ohranili v častnem spominu!

Ljubljana, dne 15. januarja 1936.

AGRIPPA,

švedska kartoteka v obliki knjige nudi vsakemu podjetju najhitrejši in najsigurnejši pregled v knjigovodstvu. Ker se razen patentiranega mehanizma izdeluje vse doma, se pocenita ta kartoteka za 50%. — Zastopstvo za Jugoslavijo

M. TIČAR, Ljubljana
Selenburgova ulica 1,
kjer dobite tudi vse pisarniške in tehnične potrebščine v največji izbiri in po najnižjih cenah